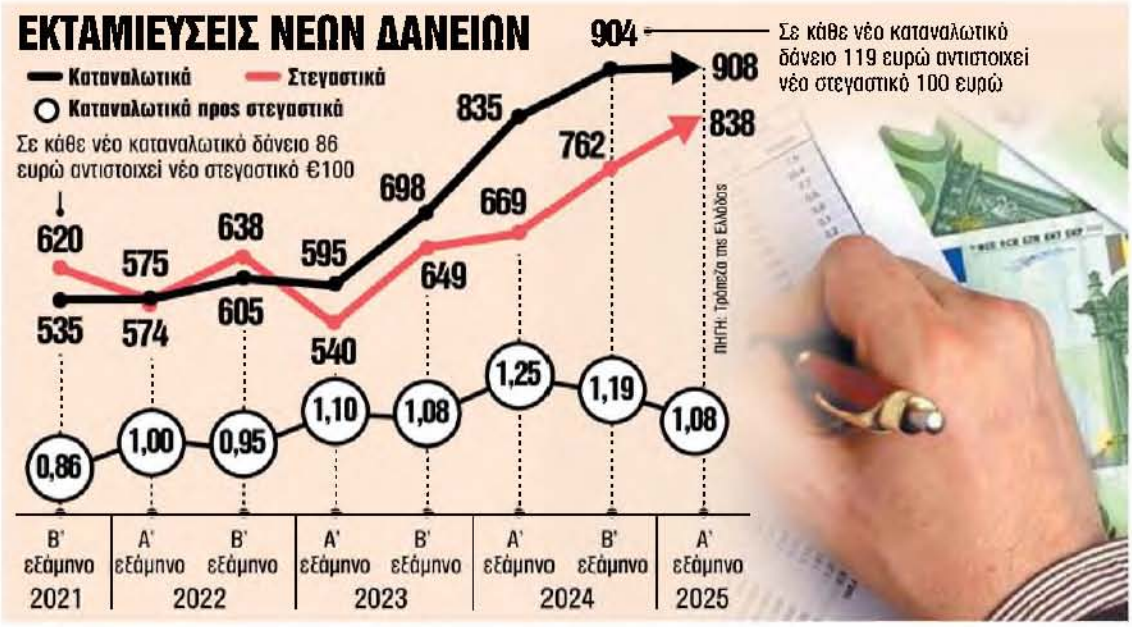

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Ρεκόρ 12ετίας για τα καταναλωτικά δάνεια

Μεγαλύτερη η ζήτηση για μικρά ποσά, με υψηλό επιτόκιο, για την κάλυψη καθημερινών αναγκών, σε σύγκριση με φθηνότερη χρηματοδότηση, όπως στεγαστικά, για επενδύσεις

ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Οι νέες εκταμιεύσεις καταναλωτικών δανείων έφτασαν τα 173 εκατ. ευρώ τον Ιούνιο, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος. Το ποσό αυτό είναι το υψηλότερο που έχει καταγραφεί για τα καταναλωτικά δάνεια από τον μακρινό Δεκέμβριο του 2013, δηλαδή 12½ χρόνια πριν. Το ίδιο ισχύει και σε επίπεδο εξαμήνου: το α' εξάμηνο του 2024, τα νέα καταναλωτικά δάνεια ανήλθαν σε 908 εκατ. ευρώ συνολικά, αυξημένα κατά 4 εκατ. ευρώ σε σχέση με το β' εξάμηνο του 2024. Το τελευταίο εξάμηνο που είδε περισσότερες εκταμιεύσεις καταναλωτικών δανείων από το περασμένο ήταν το β' εξάμηνο του 2013 (1,05 δισ. ευρώ). Ωστόσο, στο σημείο αυτό, τραπεζικές πηγές διευκρινίζουν ότι σχεδόν το 90% των συναλλαγών στην ελληνική αγορά ακινήτων δεν πραγματοποιείται με δανεισμό, αλλά με κεφάλαια που υπάρχουν ήδη σε καταθέσεις ή προέρχονται από δωρεές, γονικές παροχές και από το εξωτερικό. Συνεπώς, η καθίζηση των εκταμιεύσεων στη στεγαστική πίστη δεν αντιστοιχεί σε επιβράδυνση της ζήτησης και των συναλλαγών στην κτηματαγορά. Το ποσοστό του 90%, την περίοδο της αναθέρμανσης των στεγαστικών δανείων, μετά το 2020, είχε πέσει κοντά στο 80%.

Από τις αρχές του 2023 παρατηρείται, επίσης, ένα φαινόμενο που προκαλεί προβληματισμό: οι νέες εκταμιεύσεις καταναλωτικών δανείων είναι μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες στεγαστικών δανείων. Αν και πρόκειται για δάνεια πολύ μικρότερου όγκου με πολύ υψηλότερα επιτόκια που κυμαίνονται κοντά στο 10% στις περισσότερες περιπτώσεις, οι πελάτες των τραπεζών παίρνουν περισσότερα δάνεια για την κατανάλωση και την κάλυψη καθημερινών αναγκών σε σχέση με αυτά που παίρνουν για την αγορά κατοικίας.

Αυτό είναι παράδοξο, καθώς στις περισσότερες ευρωπαϊκές τράπεζες τα στεγαστικά δάνεια είναι αρκετά περισσότερα από τα καταναλωτικά – υπολογίζεται ότι για κάθε 1 ευρώ σε καταναλωτικά δάνεια οι ευρωπαϊκές τράπεζες δίνουν περίπου 7 ευρά σε στεγαστικά δάνεια. Αντιθέτως, για τις ελληνικές τράπεζες η αναλογία είναι 1 προς 1, με τα καταναλωτικά δάνεια να είναι ελαφρώς περισσότερα. Το α' εξάμηνο του 2025, τα στεγαστικά δάνεια ανήλθαν στα 838 εκατ. ευρώ, δηλαδή 70 εκατ. ευρώ χαμηλότερα από τα ποσά που δόθηκαν σε καταναλωτικά.

Δυσμενείς όροι

Το παραπάνω δεδομένο δείχνει ότι τα ελληνικά νοικοκυριά προσφεύγουν στον δανεισμό για να καλύψουν καθημερινές τους ανάγκες, και όχι για να προχωρήσουν σε μια μεγάλη επένδυση ζωής, όπως είναι η αγορά κατοικίας. Μάλιστα, οι όροι του δανεισμού είναι μάλλον δυσμενείς, με το μέσο σταθμισμένο επιτόκιο για καταναλωτικά δάνεια να διαμορφώνεται σε 10,19% τον περασμένο Ιούνιο. Το μέσο επιτόκιο για αντίστοιχο δάνειο στην ευρωζώνη υπολογίζεται σε 7,40%. Οι ελληνικές τράπεζες έχουν το τρίτο πιο υψηλό επιτόκιο, πίσω μόνο από αυτές της Γουατεμάλας και της Λετονίας.

Τα στοιχεία για τα καταναλωτικά δάνεια αναδεικνύουν ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία: την έλλειψη αποταμιεύσεων. Όπως επισημαίνεται σε πρόσφατη μελέτη της Alpha Bank, η αποταμίευση στην Ελλάδα συνεχίζει να κινείται σε αρνητικά επίπεδα από το 2022 και έπειτα και ξεπέρασε το -4% κατά το α' εξάμηνο του 2025. Αυτό επιβεβαιώνει και τα στοιχεία του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) για το 2024, που αναδεικνύουν ότι το 71% των καταθετικών λογαριασμών έχει λιγότερα από 1.000 ευρώ!

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές τράπεζες, τα στεγαστικά δάνεια είναι αρκετά περισσότερα από τα καταναλωτικά – υπολογίζεται ότι για κάθε 1 ευρώ σε καταναλωτικά δάνεια οι ευρωπαϊκές τράπεζες δίνουν περίπου 7 ευρώ σε στεγαστικά δάνεια